Eco. 303]

अर्थशास्त्र (Economics)

नमुना प्रश्न पत्र २०७७ (Model Question 2077)

कक्षा (Grade): XI

समय(Time): 3 Hrs.

पूर्णाइक (Full Marks): 75

परीक्षार्थीले सकेसम्म आफ्नै शब्दमा मौलिक उत्तर दिनुपर्नेछ । किनारामा दिइएका अङ्कले पूर्णाङ्कलाई जनाउँछ । (The candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable. The figures in the margin indicate full marks.)

समूह क (Group A)

अति संक्षिप्त उत्तरात्मक प्रश्नहरू (Very Short Answer Questions) सबै प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस् (Attempt All Questions.) (11 x 1 = 11)

- आर्थिक वस्तु भनेको के हो ?
 What is an economic good?
- 2. यदि माग फलन : Q_d = 150 +10P र पूर्ति फलन: Q_s = 300 20P भए सन्तुलित मूल्य पत्ता लगाउनुहोस । If demand function is: Q_d = 150 +10P and supply function is: Q_s = 300 20P, find the equilibrium price.
- बन्द अर्थतन्त्र भनेको के हो ?
 What is the closed economy?
- व्यययोग्य आय कसरी गणना गरिन्छ ?
 How is the disposable income calculated?
- आर्थिक विकास भनेको के हो ?
 What is the economic development?
- 6. नेपाली अर्थतन्त्रका क्नै दुई विशेषता लेख्नुहोस् ।

Write any two features of Nepalese Economy.

- कृषि क्षेत्रमा खनिज सम्पदाका कूनै दुई उपयोग उल्लेख गर्नुहोस् ।
 Mention any two uses of mineral resources in the agriculture sector.
- इन्टरनेटका कुनै दुई उपयोग लेख्नुहोस्।
 Write any two applications of internet.
- अर्थशास्त्रमा गणितको कुनै दुई प्रयोग लेख्नुहोस ।
 Write any two uses of Mathematics in Economics.
- 10. $3x^2$ को डिपरेन्सियल गुणाङ्क पत्ता लगाउनुहोस्। Find the differential coefficient of $3x^2$.
- 11. दुई विन्दुहरूA(2,3) र B(5,7) बाट जाने सिधा रेखाको भुकाव पत्ता लगाउनुहोस्। Find the slope of the straight line passing through the points A(2,3) and B(5,7).

समूह ख (Group B)

संक्षिप्त उत्तरात्मक प्रश्नहरू (Short Answer Questions)

सबै प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस्। (Attempt All Questions)

 $(8 \times 5 = 40)$

12. मार्शलको अर्थशास्त्रको परिभाषा व्याख्या गर्नुहोस् ।

Explain the Marshallian definition of economics.

अथवा (Or),

श्रम भनेको के हो ? यसका विशेषताहरू व्याख्या गर्नुहोस् ।

What is labour? Explain its features.

(1+4=5)

13. मागको नियम व्याख्या गर्न्होस् ।

Explain the law of demand.

14. दिइएको तालिकाको आधारमा तलका प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस्।

Answer the following questions based on the given table.

(2.5+2.5=5)

मूल्य (रु./के.जी.) [Price(Rs./Kg.)]	5	10	15	
पूर्ति परिमाण (के.जी.)	1	2	3	

[Quantity supplied (Kg.)]		
---------------------------	--	--

- क. वस्तुको मूल्य रु. ५ बाट वृद्धि भएर रु. १५ हुँदा पूर्तिको लोच पत्ता लगाउनुहोस । Find the elasticity of supply when the price of a commodity increases from Rs.5 to Rs. 15.
- ख. वस्तुको मूल्य रु. १५ बाट धटेर रु. १० हुँदा पूर्तिको लोच पत्ता लगाउनुहोस ।
 Find the elasticity of supply when price of a commodity decreases from Rs. 15 to Rs. 10.
- 15. दिइएको तालिकाको आधारमा तलका प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस ।
 Answer the following questions based on the given table: (2+1.5+1.5=5)

उपभोग गरिएको वस्तुका एकाइ	कुल उपयोगिता	सीमान्त उपयोगिता
(Unit of commodity	(Total utility)	(Marginal utility)
consumed)		and to the second
1	5	
2	9	
3	12	
4	14	
5	15	
6	15	
7	14	
8	12	

क. दिइएको तालिका पूरा गर्नुहोस्।

Complete the given table.

- ख. पूरा गरिएको तालिकाबाट कुल र सीमान्त उपयोगिता वक्तरेखा रचना गर्नुहोस्।

 Draw the total and marginal utility curves from the completed table.
- ग. कुल र सीमान्त उपयोगिता वक्तरेखाबिचको सम्बन्ध देखाउनुहोस्।
 Show the relationship between total and marginal utility curves.

- मुद्राका कार्यहरू उल्लेख गर्नुहोस ।
 Mention the functions of money.
- 17. नेपाल आर्थिक विकासको प्रक्रियामा पछि पर्नुका कारणहरूको लेखाजोखा गर्नुहोस्।
 Evaluate the causes of Nepalese economy lagging behind in the process of economic development.
- 18. जलवायु परिवर्तनले नेपालको अर्थतन्त्रमा पारेका प्रभावहरू व्याख्या गर्नुहोस् ।
 Explain the effects of climate change in the economy of Nepal.
- 19. विन्दु A (-5, 10) बाट पारहुने तथा दुवै अक्षमा बराबर खण्ड बनाउने सिधा रेखाको समीकरण पत्ता लगाउनुहोस् ।

Find the equation of straight line which passes through the point A (-5, 10) and makes equal intercepts on both axes.

अथवा (Or),

यदि कुनै एउटा वस्तुको दिइएको उत्पादन फलन : $Q=4L+3L^2+7L^3$ छ भने तलका प्रश्नहरू समाधान गर्नुहोस् ।

If the production function is given by : $Q = 4L + 3L^2 + 7L^3$, then solve the following questions):

- क. सीमान्त उत्पादन फलन पत्ता लगाउनुहोस्।
 Find marginal production function.
- ख. श्रम ५ एकाइ हुँदाको सीमान्त उत्पादन पत्ता लगाउनुहोस ।
 Find the marginal product when unit of labour is 5.

समूह ग (Group C)

लामो उत्तरात्मक प्रश्नहरू (Long Answer Questions) सबै प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस्। (Attempt All Questions) (3 X 8 = 24)

20. दिइएको तालिकाको आधारमा तलका प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस ।

Answer the following questions based on the given table:

जग्गा रोपनीमा	श्रमका एकाइ	कुल उत्पादन	औसत उत्पादन	सीमान्त उत्पादन
(Land in	(Unit of	के.जी.मा	के.जी.मा	के.जी.मा
Ropanies)	Labour)	(Total	(Average	Marginal
Average Country		product in	product in	product in
		Kg.)	Kg.)	Kg.)
15	0	<u> </u>	-	=
15	1	10		
15	2	30		
15	3	60		
15	4	80		
15	5	90		
15	6	90		
15	7	80		
15	8	60		

क. औसत र सीमान्त उत्पादन गणना गरी तालिका पूरा गर्नुहोस्।

Complete the table by computing the average product and marginal product.

- ख. उत्पादनका तीनवटा चरणहरुलाई रेखाचित्रमा देखाई व्याख्या गर्नुहोस् । Show the three stages of production in a diagram and explain.
- 21. नेपाल जस्ता विकासोन्मुख देशहरूमा राष्ट्रिय आय गणना गर्न किन कठिनाइ हुन्छ । व्याख्या गर्नुहोस् ।

Why measurement of national income is more difficult in developing countries like Nepal? Explain.

22. नेपालमा कृषिको आधुनिकीकरण र व्यवसायीकरणमा भएका प्रयासहरूको लेखाजोखा गर्नुहोस्। Evaluate the efforts made for the modernization and commercialization of agriculture in Nepal.

अथवा (Or),

नेपालको आर्थिक विकासमा औद्योगिक क्षेत्रको भूमिका समीक्षा गर्नुहोस् । Examine the role of industrial sector in the economic development of Nepal.

The End